

Bilag.

Betænkning fra Kommissionen for Meter-systemets Indførelse.

Flertallets Betænkning.

I Skrivelse af 27de August d. A. har Indvigningsministeriet paalagt os at tage under Overveelse Hensigtsmæssigheden og Betimeligheden af at indføre det metriske System for Maal og Vægt her i Riget samt at fremkomme med Forslag desangaaende. Da vi nu have tilendebragt det os paalagte Arbejde, tillade vi os at meddele Resultatet af vore Overveelser.

Profesør Golding, der i nogle Henseender har en fra Flertallet afvigende Mening, har vedføjet sit særskilte Indlæg, til hvilket Flertallets Medbemærkninger ved Slutningen knytte sig. Det følgende er derfor kun en Udtalelse af Flertallets Anskuelse.

Det har længe været et Ønske, at alle de Enheder, der benyttes ved Omsetningen, bleve gjort tidelige for at bringe dem i Overensstemmelse med vort Talsystem. En gennemført Tiddeling vilde i meget høi Grad lette alle Beregninger ved at reducere dem til Regning med hele og ubenævnte Lal. Ved Loven af 19de Februar 1861 blev der vel gjort Forsøg paa at indføre Tidelingen, eller rettere Hundrebedelingen, i Vægtsystemet, men Forsøget er, idetmindste hidtil, for en Del mislykkedes, idet den nye Inddeling af Pundet ikke er anvendt, ja endog kun lidet kjendt af Befolkningen. Grunden til, at Loven forblev uden Virkning, maa dels søges deri, at de gamle Vægtenheder bleve bestaaende ved Siden af de nye, og man ved, hvor vanskelig Overgangen fra det Gamle til det Nye er i saadanne Forhold, hvor man ved idelig Omgang med Størrelserne har faaet en tydelig Opfattelse af deres Værdi; dels maa den søges deri, at Tidelingen kun blev indført ved Vægten, hverken ved Mønt eller Maal, og den blev derved langt mere besværlig end det gamle Halveringsystem. Da nu imidlertid Tidelingen er indført ved Mønten, tro vi, at den nye Vægtinddeling vilde finde hurtigere Indgang end tidligere, saa at det, hvis det blot gjaldt om at gennemføre Tidelingen, vilde være tilstrækkeligt ogsaa at anvende den paa Maalet, hvor den jo alt findes i det saakaldte „Decimalmaal“, der dog ikke er kjendt af Befolkningen og kun bruges som Længdemaal ved Landmaalingen.

Tidelingen kunde altsaa temmelig let gennemføres, hvis man blot behøvede at tage Hensyn til Landets indre Behov; men da vi i de senere Aar ere komne i lang livligere Handelsforbindelser med Udlandet, kunne vi ikke ret vel se bort fra det, som rører sig der. Og Forholdet er der

saaledes, at Meter-systemet udelukkende bruges i Frankrig, Belgien, Holland, Spanien, Portugal, Italien, Tyrkiet, Grækenland, Rumænien, Schweiz og Lybfland (hvor der rigtignok tilbels bibeholdes Inddelinger, som afvige derfra); fremdeles er det indført i Mexiko og de fleste sydamerikanske Stater, tilbels med Bibeholdelse af de ældre Systemer; det er tilladt i England og fra 1ste Januar 1873 i Østerrige, hvor det ifølge Lov vil blive indført fra 1876; i Norge arbejder man stærkt paa at indføre det, og i Ungarn er en dertil sigtende Lov bleven forelagt; det er sandsynligt, at det idetmindste vil blive tilladt i Rusland og i de nordamerikanske Fristater. Vel lader det til, efter de Underretninger, vi have kunnet indhente, at Sverig vil holde sig tilbage, da en fuldstændig Tideling, baseret paa de gamle svenske Hovedenheder, er indført i 1855, men ellers tyde alle Legn paa, at det om ikke ret mange Aar vil være gennemført som fælleds Maal og Vægt over hele den civiliserede Verden, og de Stater, som da have holdt sig tilbage, ville vel saa blive nødt til at følge med. Nødvendigheden af at antage Meter-systemet staaer klart for os Alle, og vi betragte det derfor kun som et Tidsspørgsmaal, naar Overgangen til det rettest bør ske.

Med Hensyn til det beleilige Tidspunkt maa man tage i Betragtning, at vi ved Begyndelsen af 1875 skulle indføre det nye, tidelige Møntsystem, medens det af Befolkningen bedst kjendte Vægtsystem ligesom Nummaalet er et Halveringsystem og Længdemaallet det almindelige Duodecimalmaal. Beholder man de ældre Systemer for Maal og Vægt, vil der være væsentlige Ulemper forbundne dermed. Det er ganske vist, at alle Beregninger lettes betydeligt ved Antagelsen af Tidlingsystemer, dog kun naar Tidelingen er gennemført for alle Enheder; den største Del af Befolkningen udfører imidlertid sine Beregninger ved en Slags Tegen i Part (den saakaldte Husholdningsregning) men denne kan kun daarligt anvendes paa Tidelingen. Indfører man nu denne først ved Mønten, saa ved Maalet og Vægten, vil der først indtræffe en Forvirring med Hensyn til den nye Mønt navnlig ved Beregningen af Prisene for de sædvanlige Kvantiteter, hvori Varer sælges, nemlig efter de nuværende Enheder for Vægt og Maal, og derpaa en lignende Forvirring, naar de nye Maal- og Vægtenheder skulle indføres. Ved at indføre hele Forandringen saavidt muligt paa een Gang vilde vel Usikkerheden og Forvirringen blive noget større i Dieblisset, men hverken saa stor i det Hele eller saa langvarig som ved at indføre dem een for een